

RĪGĀ

2020. gada 15. oktobrī
Nr. 1-23/186_e

Finanšu ministrijai
Paziņošanai e-adresē

Ekonomikas ministrijai
Paziņošanai e-adresē

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai
Paziņošanai e-adresē

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerai
info@chamber.lv

Par finansējuma piesaisti kapitāla tirgū, izmantojot maza apmēra emisijas ārpus regulētā tirgus

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija), atsaucoties uz 2020.gada 28.maija sanākumi, kurā Finanšu un kapitāla tirgus komisijai tika sniegta prezentācija par kapitāla tirgus veicināšanu Latvijā, vēlas izteikt apsvērumus par maza apmēra emisijām un izņēmumu sagatavot prospektu un aicinājumu Finanšu ministrijai, Ekonomikas ministrijai un Finanšu un kapitāla tirgus komisijai (turpmāk - FKTK) apsvērt risinājumus, kā popularizēt normatīvajos aktos komersantiem paredzētās iespējas emitēt finanšu instrumentus.

2019.gada 12.decembrī Saeima pieņēma grozījumus Finanšu instrumentu tirgus likumā, kuri citastarp nosaka atbrīvojumu no prospekta sagatavošanas pienākuma, kā arī gadījumus, kad piedāvājuma izteikšana nav uzskatāma par ieguldījumu pakalpojumu.

Finanšu un kapitāla tirgus komisija 2020.gada 21.aprīlī izdeva noteikumus Nr.49 "Piedāvājuma dokumentā iekļaujamās informācijas un tā sagatavošanas normatīvie noteikumi".

Ja salīdzinām Latvijas regulējumu ar atsevišķām citām valstīm, nosakot, ka piedāvājuma izteikšana nav uzskatāma par ieguldījumu pakalpojumu, tas ir liberālāks, salīdzinot ar virkni citu valstu, piemēram, Vāciju. Šobrīd gan nav skaidrs, vai šo iespēju Latvijā izmantos un kādos gadījumos.

Minētā tiesiskā regulējuma mērķis ir samazināt administratīvās prasības mazākiem emitentiem, piesaistot finansējumu kapitāla tirgū, kas nav regulētais tirgus. Informējam, ka atsevišķi Asociācijas biedri – kredītiestādes – arī aktīvi veicina iespējas saviem klientiem piesaistīt finansējumu attīstībai šādā veidā.

Jāņem vērā, ka tikai ap 25 procentiem uzņēmumu izmanto kredītiestādes aizdevumu, turklāt tas nav pieejams visās uzņēmuma attīstības stadijās, un tādēļ iespēja piesaistīt finansējumu kapitāla tirgū ir būtiska. Komersanti nereti izmanto nebanku aizdevumus, kas bieži vien ir ļoti dārgi, salīdzinot ar banku aizdevumiem, nezinot par kapitāla tirgus iespējām.

Ja analizējam minētos FKTK noteikumus, jāatzīst, ka tie pēc būtības ir līdzīgi arī šādam pat dokumentam Igaunijā. Ar minētajiem noteikumiem tika aizstāti līdzvērtīgi 2012.gadā

izdoti noteikumi, kuri arī bija izdoti uz Finanšu instrumentu tirgus likuma pamata laikā, kad likums paredzēja citādākus sliekšņus. Galvenās prasības būtiski nav mainījušās. Pirmšķietami varētu likties, ka pieprasītais informācijas saraksts ir apjomīgs, tomēr tas ir minimums, lai kvalitatīvi aprakstītu emisiju. Dokumenta īsums ne vienmēr ir paša emitenta interesēs, jo nereti emitents vēlas pasargāt sevi no potenciāliem stridiem, plašāk aprakstot riskus piedāvājumā (prospektā). Apjautājot juridisko pakalpojumu sniedzējus, kas piedāvā prospektu sagatavošanu, secinājām, ka izmaksas, ar kurām ir jārēķinās emitentam varētu būt vismaz 8 000 eiro (pilnais prospekts būtu ap 15 000 eiro), kas tiek salīdzinātas ar potenciālām kredītiestādes aizdevuma izmaksām.

Lai popularizētu šādu iespēju un samazinātu komersantu izmaksas, iespējams, varētu izvērtēt iespēju sagatavot un publicēt kādas iestādes mājaslapā atbilstošu paraugu, piemēram, parāda vai kapitāla vērstpapīru gadījumā, kur iesniedzamā informācija atšķiras (Igaunijā – nodalīts regulējums). Galvenā mērķauditorija ir tie uzņēmumi, kuri plāno veikt slēgto emisiju minimālā sliekšņa apmērā vai pat zem tā ar vismaz 150 investoriem, kas bieži vien ir privātie ieguldītāji. Šis paraugs būtu izmantojams arī gadījumiem, kad emisija ir zem noteikumos minētā zemākā sliekšņa.

Lai dotu iespēju samazināt ne tikai administratīvās, bet arī pašas aizņemšanās izmaksas, obligāciju emisijas gadījumā (nolūkā panākt samērīgāku procentu likmi) emitentam Latvijā ir apgrūtinoši piesaistīt nodrošinājumu neatkarīga nodrošinājuma aģenta veidā, tādēļ šādu iespēju Latvijas normatīvajos aktos noteikti vajadzētu ieviest.

Ja tomēr perspektīvā tiek plānots pārskatīt normatīvos aktus, iespējams, būtu apsverams noteiktā 15 darbdienu dokumentu izskatīšanas termiņa saīsināšana - tas ir par nedēļu isāks nekā iepriekš, vienlaikus joprojām pietiekami garš, ņemot vērā to, ka virknē valstu (piemēram, Vācijā) tas ir 10 darbdienu. Jāņem vērā, ka parasti izskatīšanai vajadzīga dokumentu precizēšana un atkārtota izskatīšana, un tas faktiski aizņem ap 1,5 mēnešus.

Iespējams, būtu lietderīga diskusija par nepieciešamību vēl vairāk pacelt darījuma limita zemāko robežu, proti, Igaunijā tā ir 2,5 miljoni eiro, Luksemburgā – 5 miljoni eiro, Lietuvā – tāpat kā Latvijā 1 miljons eiro. Lai precīzāk nodefinētu šos rādītājus, būtu nepieciešams apzināt lietotāju – komersantu – vajadzības, kā arī uzņēmējdarbības politikas veidotāja redzējumu un potenciālos riskus.

Diskusijās par kreditēšanas tirgu esam novērojuši, ka virkne uzņēmumu nezina kapitāla tirgus iespējas, turklāt parasti kapitāla tirgus tiem saistās ar regulēto tirgu un komplicētām biržas procedūrām. Atsevišķi Asociācijas biedri arī aktīvi strādā, lai palīdzētu saviem klientiem piesaistīt finansējumu kapitāla tirgū.

Lai to veicinātu, būtu nepieciešams vairāk popularizēt šajā vēstulē minēto normatīvo aktu sniegtās iespējas, nevis kapitāla tirgus veicināšanu sasaistīt tikai ar iekļaušanu regulētajā tirgū lielā apmērā, kā arī ieviest nodrošinājuma aģenta institūtu vismaz Komerčķīlas likumā un Kredītiestāžu likumā, un noskaidrot un izvērtēt komersantu redzējumu par maza apmēra vērtspapīru emisiju pielietojamību.

Ar cieņu

valdes loceklis

Jānis Brazovskis

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU